

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „ — „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szelényi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirdete-
tések, nyitterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytőzsdéjében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kapható.

Két kereszt.

Boldog Magyarország, tégedet méltán lehetne elnevezni a kereszték hazájának. Mert van kereszted bőven s hozzá többféle is. Van olyan, a mely az újabbkori államférfiaidat ékesíti, kik in hoc signo születnek és magukkal hozák világra a keresztet a hátukon. De én most nem erről a keresztéről akarok beszélni, hanem egyrészt arról, melyet az emberek a mellükre feltűzve büszkén viselnek és arról a másíkról, mely alatt némelyek az élet utján görnyedeznek.

Sorsát ember el nem kerülheti s természetesen, Kolozsvár város érdemes képviselője, *Sigmond* Dezső ur sem kerülhette el az ő keresztjét. Tagja volt annak az érdekszövetkezetnek, melynek neve szavadelvü-párt. Sokat tett érte; volt több ízben országgyűlési képviselő, olyan, a ki gondolkozás és habozás nélkül mond bármire igent. Gázolt és gázoltatott jogokon, a mi együtt járt a hatalom kegyével s minthogy az ilyenekért nem lehet tisztán a provizió-félével beérni, hát még kitüntetésekre is vágyott a derék férfi. Meg is kapta. Ugy tudom, a sas-korona rendet adományozták neki. Természetesen, hisz sokat szolgált a kétfejű sast. De a kitüntetés nagyon alkalmatlan időben jött. Mert egyidejűleg azzal, hogy Bécsben a sasos érdemekre szert tett uri embert felfedezték, Kolozsváron is rájöttek valami felfedezésre. Arra ugyanis, hogy az a szeszgyár, melyhez Dezső ur az Ákos testvére révén nagyon közel áll, *jövedéki kihágást követett el* 500 ezer forint erejéig. S ez a famozus hír véletlenül együtt repült szét a sasrenddel az országban. Ime egy ember, a kit kitüntetnek. A közönség ne töprengjen az érdemei kitalálásán, mert meg van a kulcs hozzá. Kihágott 500 ezer forintig s ezt Magyarországon észreveszik, *de nem a rendőrök, hanem a rendjelosztók*. Hisz Magyarországon ma-holnap a sikkasztás lesz a rend s kell, hogy ennek a gyönyörű rendnek jele is legyen. De bolond is volt az a Krivány, hogy kifutott ebből az országból, hiszen ha itt marad, talán ő is kaphatott volna kitüntetést. Nem uraim, tisztelt sikkasztó urak, ne rettegjenek önök. Magyarország jó ország, innen nem kell kifutni, mert ilyen Eldorádóra máshol sehol se találunk. Sőt a külföldieknek is azt tanácsolom, hogy jöjjenek hoz-

zánk ezt az *ipari* tanulmányozni, melyben mi oly sokra vittük. Van itt a sikkasztónak mindenféle fajtája. Itt van a miniszteriumban sikkasztó Kókán ur; Püspöki ur a lutriás; van képtár-sikkasztónk; jövedéki kihágónk; szemfényvesztónk, ki a vashidat fává változtatja, mint Krisztus és Neumann a vizet borrá; van posztkisztlisünk; árvapénz sikkasztónk. Avagy nézzetek Bácska tájékára, hol minden hónapban egy jegyző lövi agyon magát sikkasztásért. Igazán elmondhatjuk magunkról, hogy mi vagyunk a tolvajok nemzete. S ha a Szent László törvényeit a tolvajok ellen szigoruan életbe léptetnék, nagyon sok olyan előkelőséget látnánk, a kiknek az orrát vagy a félszemét a birák feleslegesnek találták.

No, de így kell ennek lenni, megmondotta Bánffy Dezső, hogy a 67-es kiegyezést csak korrupcióval lehet fenntartani. Ezt tőle tudjuk és igaza van. Mert nem a korrupció maximuma-e az, hogy Magyarország miniszterelnöki székebe Szapárykat és Bánffykat ültethetnek, holott van ennek a nemzetnek elég eszes fia. Már pedig a hal a fejétől büzlik. A diszpolgárság meg a diszes miniszteri álláson sem megvetendő valami. S ha Szapáry a maga zsenijével több városnak diszpolgára lehetett, miért ne lehetne Bánffy is a magáéval? Például Kolozsvárnak. Hiszen, mint Arany mondja: „esze, hája, kék nadrágja, minden kész e méltóságra.“ S ha vágyik a kitüntetésre, meg is kaphatja, hisz ott van a kormánypárt oszloposa Sigmond Dezső és Ákos. Avagy ott van Albach Géza polgármester ur, a Bachot és Schmerlinget végig szolgált hazafi, ki csak a napokban ment ez idő szerint még föld feletti nyugalomba. *És gondoskodott róla, hogy a város lakosságából minél több kerüljön a földalattiba*. Mert ő volt az a zseniális polgármester, ki a vízvezeték központi medenczéjének a környékét jelölte ki a város szemetének és ürülékének lerakó-helyéül, s ezzel úgy betelepítette a tifuszt Kolozsvárra, hogy évek óta kiirtani onnan nem tudják. Most is óriási tifusz-járvány pusztit ott s a koporsók után könyes szemekkel menő özvegyek és árvák szeretett polgármesterük atyai gondoskodását méltán áldhatják. És ez az ember évtizedekig polgármestere lehet ennek a városnak, sőt még azután is, mikor napfényre jött az ő híres intézkedése. De

hisz ő is, mint Sigmond ur, a kormánypárt oszloposa volt. Rosz hivatalnok, de kitűnő kortes. A ki kitudta vinni, hogy Kolozsvár város magát a Bánffy Dezső diszpolgárságával megtisztelje. Ilyen nélkülözhetetlen embert pedig csak nem csaphatnak el? Dehogy! Sőt keresztet is kap, mert ilyen is diszesíti parádék alkalmával a derék Albach mellett. Hihetőleg a tifusz-járvány terjesztése körül szerzett érdemeinek elismerésül nyerte. No, de méltó is reá, hisz Kolozsvárnak Kossuth, Irányi nem voltak diszpolgárai és Apponyi sem az. De Bánffy, a zseniális, az lehetett. Így függenek össze a legkülönbözőbb dolgok a világon: az Albach ur porgármestersége, a Bánffy diszpolgársága és a kolozsvári tifusz-járvány s az árván, özvegyen maradtak könyei. Igaza van a dobokai zseninek: *hazánkat így kormányozni csak korrupcióval lehet*. És az ő diszpolgársága is egyik szeme ennek a korrupciónak végtelen láncolatában.

Lássunk már most egy másforma keresztet, melyet egy másik ember a vállára vett, hogy végighurcolja az élet Golgotáján. Ezt nem Bécsben adták, hanem önként vette a vállára Bacsay István, sopronmegyei néptanító. Tűz ütött ki abban a faluban, a hol tanítóskodott s az égő házból két gyermek sirása hallatszott ki, de a falu népéből senkinek sem volt bátorsága berohanni a biztos veszedelembé. Ekkor odaérkezik Bacsay István tanító, a ki habozás nélkül a lángok közé rohan és megmenti a gyermeket. De a szerencsétlenre a leomló házfedél rászakad és nehéz idegbetegséget kap, mely képtelenné teszi őt hivatala folytatására. Üres marokkal és szép dicséretekkel elbocsátják tehát. Penziója nincs, hiszen még fiatal, 26 éves s a Wlassics ur nagylelkűségére tanügyi ember ne számítson. A beteg embert kilöki a világba, hogy elmélkedjék róla, vajjon érdemes-e vagy nem önfeláldozónak lenni? Már vállán a kereszt, a nyomor keresztje, mehet koldulni.

Koldulni nem megy, de munkát keres. Ez is nehéz a mai világban. Főlmegy a fővárosba, hogy hivatalt keresen. Nem kapott. Rongyosan, éhségtől leaszva járt az utcákon. Feltűnt a rendőröknek, bekisérték és elcsukták *mint csavargót*. Mert igaz, hogy se nem lopott, se nem koldult, de rongyolt volt testileg. Miért nem volt lelki rongyos, azoknak

jó dolga van. Kibocsátották s a szegény ember tovább járt-kelt állás után. A pénze elfogyott s a végén éhségtől kinezve, ajultan rogyott az utcza kövére. Nem bírta tovább a maga keresztjét, mely sokkal fenségesebb, de sokkal nehezebb is volt, mint a Sigmondoké, Albachoké. A mentők beszállították és az éhinfuszt konstatálták rajta. Élet-halál között lebeg, de talán megmentik — a nyomornak. Mert ha kigyógyul, megint ott kezdheti, a hol elhagyta: veheti válára az ő keresztjét. Járhat, kelhet az önző, sivár világban, míg az éhségtől újra összerogyik. Látjátok, ez igazán diszpolgár, bár senki, még az a falu sem választotta annak, hol önfeláldozó tettét megbámulták. Keresztet nem kapott, de szerzett. Az a modern gomblyuk fájdalmas keresztes had, mely a választások aljasságaihoz összeadja a Judás-pénzt, másképp gondolkozik, mint Bascsay. Ha kiszabadul a kórházból és megint nyomorba jut, talán elmegy nem kenyeret, de hivatalt koldulni a gomblyuk fájdalmasok valamelyikéhez, a ki meglátva az éhező, rongyos embert, odaszól az inasának: „Dobjátok ki, mert meghasad a szívem, annyira sajnálom.“ Vagy elmegy a jókedvű, de szűk marku adakozóhoz, Tisza Kálmánhoz, a ki törvénybe iktatta, hogy a tanító községi jegyző nem lehet, még ha a tanításra képtelen is. Vagy elmegy Kenedi Géza urhoz, a ki felajánlja neki ingyen — a filozófiát. S a végén bekerül megint az irgalom házába. Vagy meghal éhen az utszélen, mint a Beranger vén csavargója. Hihetőleg észretér az utolsó percekben és így gondolkozik: „kár volt tenni, a mit tettem.“ Nemhogy mindent, de egy szivarvéget sem érdemes felál-

dozni a világért és az emberekért. Nem érdemes, mert nincs szívök!

Miféle ország az, mely az önfeláldozást nem csak nem méltányolja, de pusztulni engedi s a közvagyon el-sikkasztókat kereszttel tünteti ki? Hol van az ilyen országban az összetartozás érzete? Ezek bizonyára nem a méhek-től vették a példát, a hol jelszó: egy az egészért, az egész egyért. De mégis azért a méhek példáján indultak, a rabló méhekén, kik rátörnek a *közvagyonra*. Csakhogy a rabló méhek sem törnek soha a saját köpűjökre, hanem csak az idegenre, mint pl. az osztrákok a magyar föld kincseire.

Az a társadalom és ország, mely eltűr ilyeneket, nagy beteg, de ne busuljatok, orvosra is akad a szocializmusban. Mert a szocializmusnak két szárnya van: a köznyomor és az igazságtalanság. Azt pedig jegyezzétek meg magatoknak, hogy nem az okozza a szocializmust, a ki ezt nektek megjövendőli. Mert Falb a katasztrófák bekövetkezéseért csakugyan nem felelhet.

A kvalifikáció.

A miniszteriumokban most készítik elő azt az anyagot, a melyet a szeptember 6-án összeülő törvényhozás fog feldolgozni. Ezek közé felvették a kvalifikációs törvény módosítását is.

Egész helyesen. Nem mér ugyanis egyenlő mértékkel. Míg a X. fizetési osztályba tartozó adótisztól is érettségi bizonyítványt kíván, addig miniszter, főispán, tanfelügyelő lehet mindenki, csak bírja a magyar kormány bizalmát, a melyet legjobban kortesszolgálatokkal lehet megszerezni.

De midőn e törvény módosításának helyességét egyrésztől elismerjük, nem mondhatjuk ugyanazt másrészt időszertűségéről.

Sok és fontos feladat várakozik az összeülő országgyűlésre, a melyek a költségvetéssel együtt mértéken felül igénybe veszik a mi minden energia nélkül dolgozó beteg parlamentünk munkaképességét.

Vám- és kereskedelmi ügyünk végleges rendezését már nem odázhatjuk tovább, mert egész közgazdasági érdekünk függ ettől. Ugyanez áll bankügyünkről.

A kvóta kérdése is kezd már égető ügy lenni. Ebben a dologban is vagy megegyezésre kell jutnunk Ausztriával, *de csak a régi alapon*, vagy a kiegyezési törvény értelmében Ő Felségének kell döntenie.

A közigazgatás államosításának szükségességét csak a vak nem látja be. Mindenki meg van arról győződve ugyanis, hogy a Krivány-féle eseteknek csak ez veheti elejét.

Országos törvénytárunkban is számos törvény vár a revizióra. Így az adóügy, a melynek még soká elodázása a magyar polgári középosztálynak teljes elzülését eredményezné.

S épen azért véleményünk szerint nem időszertű ezt a fontos törvényt most revizió alá venni, mert könnyen megeshetik, hogy a kikorrigált törvény fuserabb lesz az eredetinel.

A körülmények és a miniszteriumból kiszivárgott vélemények legalább ezt látszanak sejtetni.

Tanrendszerünk szerint az általános műveltséget a középiskola van hivatva megadni. Tényleg azonban nem adja

A „SZABADSÁG” TÁRCZÁJA.

Egy kis leány emlékkönyvébe.

Id' adtad könyved, hogy írjak beléje
Reszkető tollal nefelejtés-fűzért . . .
Czifra szónak nem vagyok barátja, hát
Ne neheztelj egyszerűségemért.
Az örök és változatlan érzelem
Csalogánnyal mindig rokon marad,
Tolla bár egyszerű, de ha dalolni kezd
Meggzégnyit minden czifra hadat.

Még ifju vagy. Nem azért vagy teremtvé,
Hogy egymásra kergetsd az élveket.
Dalolj s örülj! Bárha ezért jutalmul
Tán megszólnának — díeséret helyett:
Ne zugalódj! Ugy is álom az élet!
Elnémul végre minden és kihál . . .
Volt s nincs . . . Eltűnik öröm, remény, vágy,
Dicsőség, hir épügy, mint egy kacaj . . .

Szerényen légy nagy s ne fenhéjázásban.
Szerényen lenni nagynak nem nehéz,
Légy jó, igaz s mindenkor őszinte
S nem félhetsz senkitől, ki szemedbe néz.
Igy, ha majd végre megtaláltad,
Boldogságod egy férfi kebelén —
Többre ne vágj, ez minden mit elérhetsz
Az élet zajgó, vészes tengerén.

Poéta.

Egy sötét kép

a jobbágy-világból.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —
Irta: *Ruttkay Imre*.

Borsodvármegyében, a megye székhelyétől távol — százados erdőktől elrejtve, egy kis falut találunk, úgy hívják, hogy:

„Bánvölgy.”

Első pillanatra az utast, ha belépett e helyre, olyan különös, jóleső érzés lepi meg, mintha nem is idegenbe, hanem barátok, rokonok közé vetette volna sorsa.

A másik pillanatban azonban már eloszlik a varázs, üresnek látszik a hely, néptelennek az utcza s ha itt-ott egyik vagy másik kapu elé kíváncsi gyermek, ember, avagy egy-egy fonóasszony szalad ki a kocsizörgésre — a néma, sápadt arcok nem rándulnak mosolyra, nem emelkednek köszönésre a kezek s olyan idegenül fogadnak a fénytelen, beesett szemek, mintha nem is élők lakoznának a faluban.

A házak is olyanok: düledezők, rozsul fedezettek; sőt nagy számmal vannak az elpusztult udvarok is, a mikben nincsen gazdasági eszköz, ember, vagy állat, csak dudva bőven, vagyis pusztulás, enyészet.

Igaz, hogy van a falunak derültebb képe is; van egy pár igen szépen gondozott háza, egy pár kellően felszerelt földmives portája, jegyző lakása, a paplak és különösen a dombra épített szép kis temploma.

És ha megengeded szives olvasóm, ide vezetlek e templom aljához.

Sok-sok évvel ezelőtt, még a jobbágy világban, egy igen nagy kiterjedésű „nemesi Curia” volt itt.

Vagy mit is mondok, hogy „volt”, hiszen most is meg van még, meg van a nagy „ambitusos” ház is a helyén, meg van

előtte az érczkerettel bevont nagy Krisztus-kereszt is.

Minden meg van, csak a mindent megemésztő idő zugott el felette, csak a jólét, a gazdagság, a boldogság foszlott szét és hatalma, kevelysége nincs meg régi tulajdonosának már; se imádkozása, se szörnyű átkozódása nem hallatszik ki az utra.

Ott pihen és megfér szépen a többi halottakkal a község kis temetőjében.

Örök házat nem őrzi kő, fa vagy virág, csak a portája tanuskodik vedlett köntösében örök jelként a templom mellett, csak a tágas, elhagyott udvar mutatja, hogy jó földje van — termi a kórót, dudvát, bogáncsot bőven, a mik közül csak egy kiéhezett, elkényszeredett lompos kutya ugat néha az arra menőre.

Az egyetlen élő, mely áthidalja a jelent a múlttal.

* * *

A hagyomány szerint e porta volt tulajdonosát megverte, vagy a mint mondani szokták — meglátogatta az Isten!

Mert mértéktelen göggyében hatalmasabb akart lenni nála is!

Nagy és hatalmas ember is volt különben Bánvölgyi András — az igaz.

Ura, birája, parancsolója volt a falunak és ha valami rendelkezni valója volt, kiállt házanak „ambitusára”, megfuvatta kürtjét, melynek hangjára összeszaladt apraja-nagyja a falunak. És jaj volt annak, a ki elmaradt!

meg. Azért régóta tervbe van véve a középiskolák reformja. De a terv még nem megoldás. Előbb tehát egyesítsük a klasszikus és reális irányt az *egységes középiskolában* és csak ezután módosítsuk a kvalifikációs törvényt; mert esztelen ember az, a ki olyan épületet tetőz újból, melynek a falai roskadozó félben vannak.

Az egységes középiskola mellett feltétlenül meg kell hagynunk a polgári iskolát, — csekély módosítással jelenlegi alakjában. Így mi kivennők a tanfelügyelők hatásköréből és a középiskolákkal egyenlő felügyelet alá helyeznők.

Nem ismeri az a polgári iskolák szervezetét, a ki ez intézményt kicsinyelni, vagy ócsárolni merészi.

Szakképzett tanerők vezetése alatt, a klasszika-filológiától eltekintve, ugyanazt a tananyagot dolgozza fel ez az iskola, mint a gymnasium és reáliskola — talán szűkebb lére eresztve, de bizonyosan praktikusabb irányban. A magyar- és németnyelv és irodalmon kívül tárgyai ez iskolának a hazai és világtörténelem, az öt világrész földisméje, algebra, könyvviteltan, vegy- és természettan, szóval mindaz, a minek ismerete az általános műveltséghez szükséges.

Épen azért megmérhetetlen az a presszió, a melyet a kvalifikációs törvény módosítása alkalmából a közoktatásügyi kormányra gyakorolnak a végből, hogy a polgári iskolai képesítést minél kevesebbre devalválják.

A polgári iskolai előképzettség eddig utat nyitott a katonai és kereskedelmi, állatorvosi, gyógyszerészi és alsóbb közigazgatási pályákhoz. Kár volna ezt a kört meggondolatlanul és fontos ok nélkül szűkebbre vonni.

A kik alaposan elvégezték ez iskolát és azután ambícióval és munkakedvvel léptek ki az élet pódiumára, azok ezen az életpályákon eddigelé mindenkor megállották helyüket és nem féltek a kritikától.

Ha az asylumoknak a produktumai, a melyek a középiskolák mindegyik fajtájából kerülnek ki, évenként feles számmal selejteseknek bizonyultak, az még nem elegendő ok arra, hogy ezért egy ilyen fontos tanügyi intézményt, minő a polgári iskola, kerülő uton, a kvalifikációs törvény révén, megfoszszuk existenciájától, hogy azután végelgyengülésben magától vesszen el.

Mi tudjuk, állítjuk, hogy a kvalifikációs törvényt *módosítani kell*, de nem habozunk kimondani, hogy ez most *nem időszereü*. Egyéb a dolgunk! Azután meg a revíziót elő kell készíteni a *középiskolák reformjával*. Csak ha az egységes középiskola meglesz, a mely mellett a polgári iskolák intézménye okvetlenül meghagyandó, csak akkor lehet ezt a kérdést alaposan megoldani.

S a megoldásnál a kvalifikációnak nem a szigorítása, hanem *egyetemes kötelezővé tétele* legyen a főelv minden életpályára.

Addig pedig becsüljük meg és ne kicsinyeljük polgári iskoláinkat, a melyek nagy nemzeti missziót teljesítenek.

A vérmérgezés gyógyszere.

Az orvosi tudomány még ez ideig nem volt képes felfedezni a vérmérgezés gyógyszerét. Valóban megrázza a lelkünket, ha egy-egy fiatal orvos — a ki bonczolásnál esetleg megvágja a kezét — a vérmérgezés következtében elpusztul menthetetlenül. Ott állnak mellette kollegái, a tudós orvos-tanárok,

de nem tudják többé megmenteni az életnek. A ki a vérmérgezés egyéb tünetei közt lesz beteg, azon sem tud segíteni sem a mai doktor, sem a gyógyszerész. Egyszerűen helyet csinálnak neki a temető kertben.

Most egy derék magyar földbirtokos, *Braidsvér* Benjámín berzéki lakos, egyszerre előáll azzal, hogy ő tudja a vérmérgezést gyógyítani. Családjáról apáról fiúra, anyáról gyermekre szállt a gyógyításnak ez a *titka*, de ő nem akarja a sirba vinni magával, hanem átadja az emberiségnek. Anyagi hasznot sem kér, csak szolgálatot akar tenni hazája közegészségügyének. *Braidsvér* Béni már ezeket gyógyított ki családjának csodás titkával a vérmérgezés elleni orvosszerrel.

Braidsvér Béni ur gyógyszeréről hiteles okiratban a szerencsi járás-orvos kijelenti, hogy azzal a *lépfenét (brantot)*, melylyel szemben az orvosi tudomány eddig tehetetlen volt, minden egyes esetben gyógyítani sikerült; dr. *Erős* János szerencsi főorvos nyilatkozatában szintén kijelenti, hogy *Braidsvér* orvos szere egyedüli, mely még az előrehaladt, akut vérmérgezési esetekben is segíteni képes és *gyökeres orvoslást nyújt*.

Az egész tudományos világ másutt örömmel üdvözölte volna ezt a vívmányt, mely évenként ezer meg ezer embernek adja vissza életét; de lássuk, hogy mi történt nálunk, nagy Magyarországon.

Braidsvér Béni ur folyamodást küldött a m. kir. belügyminiszterhez, melyben elmondja, hogy ő már idős ember és családjának titkát, mely annyit használhat az emberiségnek, nem akarja sirba vinni. Husz éve elmult, csendes falusi magányában sok száz meg száz embert gyógyított már ki családi szerével a vérmérgezési bajokból. Most csak azt kéri, hogy följánlhassa orvosi szerét az emberszeretet szolgálatára. Vizsgálják meg az országos közegészségügyi tanács, vizsgálják meg a belügyminiszterium orvosi szakértői, hiszen azt már tekintélyes orvosok teljesen használhatónak, az emberiség javára üdvösnek találták.

És mi történt ezután?

A m. kir. belügyminiszteriumban orvosok és nem orvosok összedugták a fejüket és kimondták, hogy a kérvényt *kedvezőleg nem*

Igy elt ő, mint családjának utolsó uri sarja, sok ideig jobbágyai között.

De a mi még gögösebbé, büszkébbé tette, az leánya volt: *Mariska*.

Észbontó szépség volt e leány, jó és igaz, a minő csak a vásznakon van meg talán „Madonna“ nevek alatt.

És a ki e leánynak mosolyát, arcát látta, avagy épen belenézett abba a mélytüzű szemekbe, — annak azok megégették szívet, lelkét, betegg, rabbá tették örökre!

Nem is maradt a ház kérők nélkül soha, messze vármegyéből sereglettek össze, gazdagok, szépek, daliás nemes ifjak, de — mind hasztalan!

A *Mariska* szíve hideg, érzéketlen maradt és ennek alapján elnevezték lelketlennek, szívnélkülnek.

Pedig nem volt igazuk!

Bánvölgyi *Mariska* épen ellentéte volt az apjának, nem ismerte a gögöséget és se a szíven, se a lelkén nem változtatott a vagyion tudása, az arannyal, ezüsttel telt ládák nagy sokasága.

Maradt egyszerű, igazi nemes leánynak, a ki épen úgy értette a házi teendőket, a főzést, sütést, mint a „skóffumos himzést“. Ezért úgy tudta sajnálni a szegényt, megíratni a szerencsétlent, mint bárki más épen olyan buzgón, igazi ahitattal imádkozott, mint azok.

Csak egy nagy baj volt! . . .

Tiszta lelkének egész melegével, romlatlan szívének kiolthatatlan lángjával egy olyan ifjut szeretett meg, a ki az öreg Bánvölgyi András szemében eltaposni való féreg volt csupán, egyéb semmi.

Szegény gazdag leány!

Igaz, hogy harczra kelt ez érzése keletkezésénél a család, az apa iránti kötelesség, de hat a szív követelte jogát és az erősebb volt mindennél s így esett meg az, hogy az apa tudta és beleegyezése nélkül odaajándékozta szívet, lelkét egy olyan ifjunak, a ki, ha szegény volt is, de érdemes volt arra mégis.

Volt a faluban ugyanis még egy nemes ember, Bánfalussy Vincze; egy földhöz ragadt szegényenyé lett hajdani ur, a kinek egy rozszant házikójánál és a szó teljes értelmében a házikóhoz tartozó portán veszni induló 7 darab szilvafájánál nem volt egyebe, csupán egy fia, László.

Igaz, hogy ez olyan volt, hogy ezt bármely gazdag apa is szívesen, kész örömmel vallotta volna a magáénak; szép, daliás levante, első mindenütt a tudományban, a lovaglásban, a kópjavesztésben, a tornajátékokban, a kitesze, ügyessége és becsületes hire a királyi udvarba is eljuttatott.

Ezt az ifjut szerette meg *Mariska*.

És ez a szerelem nem az ugynevezett fellobbanó szalmatüz volt nála, hanem mély, igaz, örök, melynek szála, kiolthatatlan erős,

tiszta lángja bevilágít a multba a gyermekévek ártatlan örömeibe is. Vagyis ott szövődött a fonál, mely összekötötte szívet az ifjuéval.

És az ifju?!?

Szegény László, épen úgy volt ő is, de a körülmények lezárták ajkát és csak szeretett, szenvedett és néma maradt. És néma maradt akkor is, a mikor további tanulmányai elszóllították az apai háztól — a szülőfalutól.

Igaz, hogy évenként egyszer hazalátogatott mindig és ha *Mariskával* találkozott, kipirult, égő arczczal mutatta meg azt az elszáradt, hervadt virágot, melyet első bucsujok alkalmával tőle emlékül kapott; de szólni akkor sem mert, csak nagy titokban a virágot csókolta, könyeivel öntözte!

Éppen úgy, mint régen a gyermekévekben, a mikor még együtt játszottak, a mikor még a „Curia szemefénye“, *Mariska*, a hátán lovagolt, a mikor a nyakába akasztott mindenféle ruhát, rongyot, csengőt, csörgőt, kolompot és nagy kaczagás között a lovagvesszővel verte; a mikor a vesszőnek erős ütése néha az arcát is érte és a fájdalom könyet facsart a szeméből, a mit *Mariska* egy-egy czukordarabbal, hajából egy letépett virággal vagy egy testvéri csókkal édesített meg akkor.

Vagy ha nem „lovasdit“ játszottak, hanem meséltek, a mikor *Laczi* elkezdte az „elát-

intézik el, mert annak tartalma a fennálló közegészségügyi szabályok egyik paragrafusába ütközik. Tehát nem a megmenthető ezer és ezer emberélet, hanem egy silány, élettelen paragrafus dönt ebben a bürokráciában. A derék, jó *Braidsvér* Benjámint, Zemplénmegye virilistája, elviheti titkát a másvilágra, mert annak közhasznúvátételét a belügyminiszter nem engedte meg.

A temetők lakói pedig egyre szaporodnak s ezek közt nem kevés számmal találhatók azok, a kik vérmérgezésben haltak el.

Lelkére veszi-e a belügyminiszter ezt a tudatot, hogy megmenthette volna az életnek ezeket a szerencsétleneket, ha a rideg paragrafusba való kapaszkodás helyett érdemleges bírálat alá bocsátaná annak az embernek gyógyszerét, a ki — mint orvostudorok bizonyítják — már eddig is száz meg ezer a sir szélén állott embert adott vissza az életnek?!

Braidsvér urnak a felterjesztése, melyet a m. kir. belügyminiszteriumhoz intézett, a következő:

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelmes uram!

Közel husz éve mult annak, hogy én, elvonult esendes falusi magányomban — felhagyva az ezélt még oly kedves foglalkozással: a mezői gazdasággal is — Istennek hála és családom vagyoni állapotának, menten minden nagyobb anyagi gondtól, fáradhatatlan szenvedéllyel foglalkoztam, mint az 1866 ik évben érettségi vizsgát tett tanuló, a már akkor is kedvelt s előszeretettel tanult tantárgyammal, a vegytannal. Minden inkább róható teremre, de legtávolabb állok a hitvány reklámhajtásztól, mert köztudomású az, hogy husz év óta ugyanezt igyekeztem, egész esendben, szenvedők javára gyümölcsösztetni, a mit most is, csupán kényszerhelyzetből kifolyólag, kívánok nyilvánosságra hozni. Az anyagi haszon keresete sem volt nálam a cél — hiszen, boldogult nagyanyám: *Idb. Pataky Potoczky* Imréné, szül. *Vizeki Talián* Veronika, már e század első tizedében akkori jobbágyainak, később édes anyám: *Potoczky* Antónia, a nagy környék küljában szenvedő betegeknek nyújtotta, szintén köztudomású, a felebaráti szeretettől sugallott — családi hagyományokon alapuló gyógymódjával, az enyhülést és segílyt s hogy az elismerést működése már akkor kiérdemelte magasabb körökben is, ennek bizonyására hivatkozni bátorodom *Bittó* István ur Ó nagyméltóságára, kihez, mint azon időben Magyarország miniszterelnökének nevéhez, orvosi tanácsadás végett — gróf *Erődy* Károlyné Ó nagyméltósága ajánlatára — általuk felszólított Budapestre utazott. Ezen általuk is használt gyógymódnak a tapasztalat, a természet titkainak leendő felhasználásával tökéletesítése, sikerének biztosítása volt husz évi fáradozásomnak célja s jutalma lenne az, ha az

emberiségnek csak a legkisebb mértékben is hasznára lehetnék általa. Hogy ezen fáradozásaimat idáig siker koronázta-e? — erre a feleletet megadni, ha arra alkalom adatnék, vidékünkön szenvedő embertársainknak nagy száma lenne hivatott, — de bizonyággal szolgál e mellett az is, hogy az 1895-ik évben, a midőn ezen segély nyújthatásától eltiltattam, *Borsodmegye* tizenégy s a *Zemplénmegyei* szerencsi szolgabírói járás összes közsegeinek előjáróságai nagyságos *Matolay* Béla főszolgabíró ur helybenhagyásával, nagyságos *Nagy* Sándor orsz. képviselőnk által szerkesztett, általuk aláírt s fent jelzett képviselőnk által az 1895-ik évi augusztus hó folyamán a nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszter urhoz benyújtott körvényükben ezen leltás visszavonását kérelmezték, bár eredménytelenül. Bizonyággal kell, hogy szolgáljon végre azon körülmény is, hogy a községek fenti tömeges körvényeiknek visszautasítása folytán — engedve a törvény követelményeinek — minden további segélynyújtást megtagadtam, a zaklatás elől még sem térhettem ki, mert a tehetősebbek, befolyásosabbak, hatósági és orvosi engedélyt nyerve, 45 esetben főszolgabírói, 35 orvosi szakvélemény, 30 községi nyilatkozat s magasabb állású egyének kérelme hozzájárulásával fordultak hozzám, melyeket betekintés végett, mint általam bármikor eredetiben felmutathatókat, 1., 2., 3., 4. szám alatt tisztelettel zárok.

Hogy ezen zaklatásoktól ugy az egyes orvosokat, hatósági személyeket, valamint magamat megmentsem, tekintettel azon sokak által hangoztatott véleményre, hogy az általam a vérmérgezés ellen mindenütt nélkül oly biztos sikerrel használt gyógyszerek országos szabadalmaztatásának elmulasztása veszteség lenne az emberiségre, hogy ezen kívánalomnak eleget tegyek, van szerencsém ez alkalommal tek. *Erős* János járási és th. orvosnak orvosi bizonylatát, valamint *Löcherer* Ignác Zemplénmegyei tisztifőorvosának véleményezését a körvényemhez zárva, azon alázatos kérelemmel benyújtani, hogy azt körvényemmel együtt fentjelzett gyógyszereknek részemre leendő szabadalmaztatása feletti határozathozatal végett az országos közegészségügyi tanáshoz elbírálás véget kegyesen átteni méltóztassék, már előre kijelentve, miszerint kész vagyok ezen gyógyszer hatását, kezelési módját, a közegészségügyi tanács határozatahoz képest, Budapest bármely e célra kijelölendő kórházában, az állam minden terhelése nélkül, saját költségemen, személyes vezetésem alatt bemutatni.

Borzék. 1898. június 26.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgálja:
Braidsvér Béni,
Zemplénmegye virilista bizottsági tagja.

Erre a nemes emberbaráti ajánlatra tudvalevőleg a belügyminiszter elutasító választ adott. Azt hisszük azonban, hogy ez a válasz nem lesz utolsó és jogérvényes. Mert hiszen még is csak fel kellene habórodnunk, ha egy, az egész emberiség hasznára való felfedezés sirba szállna, holmi bürokratikus

ostobaságok miatt, azzal a nemes emberbaráttal, a ki azt önzetlenül felajánlja legelőször is az állami hatóságnak és így közvetve az emberiségnek. Epen az emberiség elleni bűn volna az, hogy ha a belügyminiszterium ezt a nagyfotosságu gyógyszert nem tétetné az illetékes orvosi körök alapos tanulmánya tárgyává.

*

Borzék község, hol a nemes emberbarát lakik, Miskolcztól alig három órajárásra, Zsolca és Sajólad után, a Hernád mellett, a borsodmegyei Böcs község közvetlen többszedségében fekszik. Különösen ünnepnapokon százával zarándokolnak e helyre még a távol megyékből is a betegek, hogy a gyógyíthatatlannak hitt vérmérgezés betegségéből kigázolhassanak.

(C—)

A lakhatási engedélyek.

Az augusztus havi hurczolkodások kellemtelenségei ismét a fölszínre vetnek egy panaszt a lakások dolgában. Kétségen kívül áll, hogy Miskolczon sok az egészségtelen lakás, annál inkább, mert sok utcában lakások a pinczék is. Ezek az ugynevezett souterreinek.

Voltaképen alacsony, de még mindig földszinti lakások volnának ezek, de nálunk a pincze a souterreinek s némely utcában oly mélyen van az ablaka, hogy annak fele a kövezet alá nyulik. Hogy ilyen helyen milyennek az egészségügyi viszonyok, mindenki elképzelheti. Azonban ez mégis lakás, mert lakhatási engedéllyel bír.

Ez irányban ugyan nem panaszkodik senki, mert a ki olyan lakást vesz ki, bizonyára az anyagi helyzete kényszeríti reá s tudja, hogy mit csinál.

De van egy más baj is, a mit most ép a hurczolkodások hoztak elő. Lakók, a kik hurczolkodni voltak kénytelenek, a mikor az új lakásba költözni akartak, látják, hogy az nedves, az oldala salétromos: szóval lakhatatlan. Leginkább új házaknál esett ez meg. Az új lakó megborzadva látja, hogy már most neki

között királykisasszonyt“, a „daliás lovagot“, a „gazdag leány és szegény fiu“ történetét, a mikor a mese végén együtt sirtak.

A mikor a mese, ha szép és tanulságos, nemcsak a gyermekek, hanem a nagyok lelkébe is befészkelődik s eszméket, gondolatokat ébreszt.

Vagy a mikor a mesék és játékok kora véget ért és kezdődtek a virágcserekek, a szóvalán séták, az álmok, az első bucsu, az első elválás!!! . . .

Vagy a mikor a gögös apa hiába vonta el nagyobbodó gyermekét a szegény, nemes fiutól, az emlék, a ragaszkodás megmaradt mind a kettőnél és megmaradt később is; az ifju nem látott szebb, jobb leányt Mariskánál, Mariska pedig nemesebb, délczegebb lovagot Laczinál.

És bár búcsujoknál a szív érzelmét egyik se tolmácsolta a másiknak, mégis mind a kettő érezte, hogy az emlékül adott virág örök záloga a jövőnek!

De sokszor a gyermekek terveznek és legtöbbször a szülők — az apák végeznek.

A következőképen végezte el Bánvölgyi András is leányának sorsát.

A mesés gazdag nemes ember évenként kétszer ugyanis lovagjátékokat rendezett és ilyenkor természetesen ugy a közeli, mint a távoli vármegyék nemes leventéi talál-

kozót adtak egymásnak. És aztán nem volt csoda, ha Mariska látára egyik is, másik is a „Curián“ hagyta egyszersmind a szívét is.

Igy sokasodott meg évről-évre minden egyes játék után a kérők serege.

És a mint ezek ostromolták az apát, az apa is azonképen sürgette leányánál a választást.

Természetesen, szegény Mariska huzta, halasztotta a dolgot, kitérőleg válaszolgatott egy ideig.

De a szigorú apa nem az az ember volt, a ki akarata előtt akadályt ismert; vagyis a midőn észrevette, hogy leánya talán másképen gondolkozik a házasságot illetőleg, az ő ellentmondást nem tűrő modorában azt adta tudtul Mariskának, Hogy az öreg Kőváry egyetlen fia, Endre, megmutatta a rovást, melyből szépen megtudható, hány vára van, mennyi földdel bír és a meddig a szem egy napijárás után ellát, azon az ő jobbágyai dolgoznak s azokon az ő ménesei, gulyái legelnek; azt is tudtára adta egyszersmind, hogy előjáróképen a sok drága jegyajándékokat már elküldte Bánvölgyre, ő neki semmi kifogása nincsen ellene, a csatlós már meg is vitte a hirt vissza, hogy egy hét múlva vendégeivel együtt szívesen várja leányával a kézfogóra.

Ezzel otthagya Mariskát, nem volt kíváncsi arra sem, mit felel rá.

Nem is tudott felelni rá szegény semmit; mint a villámütött virág esett össze a kijelentésre és csak könybe lábadt szeme, elkékült ajkának remegése jelezte, hogy még él.

A másik pillanatban azonban magához tért s atyjához akart rohanni, visszakönyörögni fenti elhatározását, egyszersmind, hogy feltárja előtte szíve féltett titkát is, ha kell.

De meggondolta a következményt s lemondott erről; a gögös, szigorú apa bosszujától nem magát féltette, hanem azt, a kit lelkének összességénél is jobban szeretett — Lászlót!

De mint minden, ugy a kézfogóra kitűzött egy hét is elmult. Igaz, hogy ennek a hétnek minden egyes napja Mariskára nézve egy-egy kinszenvedés napja is volt. Különösen akkor, a midőn a vőlegény barátival, csatlósaival, tömérdek ezüst s aranyaival megérkezett és megkezdődött a fényes mulatság.

A hetekig tartó ugynevezett végnélküli „darádó“, mely abban az időben ép ugy duhajja, mámorossá tette az urat, mint a parasztot; a mikor minden munka szünetelt, csak a trombiták, tárogatók zaja, a színültig töltött kupák, billikomok kézről-kézre adása nem szűnt meg soha!

H I R E K.

gyermekeivel együtt ebben az egészségtelen lakásban kell tölteni az élete egy részét. Azt mondja, nem megy bele.

A tulajdonos kérdi:

— Miért nem?

— Mert ez a lakás nem lakható.

A tulajdonos azt mondja:

— Ez nem igaz.

— Már hogyne volna igaz — fakad ki a lakó. — Hiszen ha szeme van, láthatja, hogy a fal nedves, a padló nedves és voltaképen ez salétrombánya!

— Már salétrom ide, salétrom oda — mondja a háztulajdonos — ez a lakás lakható. Ha nem volna lakható, nem adta volna ki a hatóság a lakhatási engedélyt.

Ezzel aztán a lakó tökéletesen meg van fogva. Igenis, a hatóság kiadta a lakhatási engedélyt annak dacára, hogy a lakás nem lakható. Daczára annak, hogy senki oda gyermekét, esetleg beteg gyermekét be nem viheti. De mindegy. Ott a lakhatási engedély, az beszél.

Hogy miként adják ki ezt, az ilyen esetek igazolják, hogy valóságos rejtély. Valószínűleg formalitásnak tartják s megy a dolog a papíron, aktaszerűen a nélkül, hogy ott lelkiismeretes bizottsági vizsgálat történt volna.

A lakhatási engedélyek ilyenforma kiadása már alapjában véve hibás. Azt, a hol rendszeren csinálják, bizottság csinálja, a melyben ott van a mérnök, az orvos, a rendőr, a tűzoltó. Nagyon sok tetőtűzet el lehetett volna már kerülni, ha szakértő vizsgálja a kémények építési módját, mielőtt a házra kiadnák a lakhatási engedélyt. A mostani forma azonban csak sablon, lelkiismeretlen sablon. Van is már miatta lakópör a rendőrségnél, a bíróságnál. Nagyon szép dolog lesz, ha a bíró ítéletileg kimondja, hogy a pörös terület tényleg nem lakható. Igen csinos bizonyítvány lesz ez azok részére, a kik a lakhatási engedélyek kiadásánál nem járnak el a kellő körültekintéssel.

És nem tudni hogyan, miként eshetett, észrevette-e a mámoros apa leányának sápadt arcán, egyre könyező szemein, vagy gyanította talán, hogy annak szive épen ellenségének szive felé hajol, csak annyi tény, hogy végtelen haragra lobbant, a midőn az öreg Bánfalussy Vinczét, egy pár szegény jobbágyának élén portájára belépni látta.

Ki sem hallgatta az öreget: nem volt kíváncsi tudni azt, hogy az öreg nemes vendégképen, vagy valami füstpénz elmaradása miatt a jobbagság nevében kegyelmet, haladékat kér-e tőle, csak egyszerűen az összes uri népség nagy multságára, szörnyű nagy hahotái között, Bánfalussyt megfogató, deresre huzatta és olvasatlan 12-öt veretett rá.

Persze szörnyű nagy vétség lett ebből, a sérelmes panasz eljutott a király ítélőszékéig is.

Hogyne! Abban az időben egy nemes embert megérteni, pláne nyilvánosan, a szegénypadon meggyaláznai, úgy szólván felségsértés számba ment.

(Vége következik.)

— **Személyi hírek.** *Ruttkay* Menyhért, lapunk felelős szerkesztője, vasárnap Bártfafürdőre utazott. — Gróf *Auersperg* Károly tábornok a dandárgyakorlatok megsejtelése végett Mezőkövesdre utazott, a honnan csak a gyakorlat után fog az ezreddel eltávozni.

— **Kinevezés.** *Glück* Vilmos magy. kir. államvasuti mérnököt, a ker. miniszter a *rossnyói* osztálymérnökség vezetőjévé nevezte ki.

— **Előléptetés.** *Polgár* György kir. kath. gimn. igazgatót, kit nemrég a közoktatásügyi miniszter a VIII. fizetési osztály 1. fokába léptetett elő, a király Ö felsége a VII. fizetési osztály 3 fokozatába kinevezte.

— **Házasság.** Ifj. bocsári *Svastits* Benő kir. közjegyző július hó 30-án nőül vette *Gartner* Georgine kisasszonyt, *Gartner* Fülöp miskolczi dohánygyári igazgató kedves leányát.

— **Halálozások.** *Göbl* Jakabné szül. *Vinkler* Teréz életének 45-ik évében f. hó 6-án elhunyt Szatmáron. Az elhunytban *Wagner* Mihály, lapunk kiadóhivatalának főnöke, anyósát gyászolja. — Mindenütt, a hol ismerték, mély részvétet keltett *Kohn* Lázárné, szül. *Klein* Betty, egy egyszerű, de tisztességben megőregedett polgárárnék tegnapielőtt váratlanul történt elhunytja. Halála pótolhatatlan veszteség a hátrahagyott családra, melynek életét forrása, fenntartója volt. Még életében kegyetlen csapással sújtotta a sors: férje legszebb férfikorában, 8 évvel ezelőtt, mindkét szemére világtalan lett, mi által a család fenntartása reá, a gyenge nőre hármlott. A világtalan férj és hét kiskorú gyermek érzik a rettenetes csapást, mely őket a megboldogult halálával érte. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett. Nyugodjék békében! — *Ursits* Lipót műépítész, ki a miskolczi „Korona” szállodát és „Erzsébet” fürdőt építette, váratlanul jobblétre szenderült. Elhunytáról a következő értesítést vettük: Alólírottak fájdalomtól mélyen megtört szívvel tudatják forrón szeretett édes atyjok, após, sógor és rokonuk *Ursits* Lipót építésznek folyó hó 4-én esti fél 8 órakor, életének 72-ik évében szívszélhűdés következtében történt hirtelen elhunytát. A boldogult hült tetemei augusztus hó 6-án d. u. 5 órakor fognak *Andrást* 8. sz. a. házból a róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra tételni. Az engesztelő gyászmise-áldozat augusztus 8-án d. e. 9 órakor fog a t. Minorita-atyák templomában a Mindenhatóknak bemutatni. Áldás emlékére! Béke poraira! *Arad*, 1898. aug. 5. *Ursits* Vilmos, *Ursits* Anna férj. dr. *Toronyi* Károlyné. *Ursits* Dezső, ifj. *Ursits* Lipót gyermekei. Dr. *Toronyi* Karoly, magy. kir. honvéddorvos veje, özv. *Barthel* Károlyné, szül. *Priegl* Amália, özv. *Kadbeó* Miklósné, szül. *Priegl* Katalin sógrnői.

— **A kamarák tanulmányutja Boszniában.** Hirt adtunk arról, hogy a miskolczi, pécsi, szegedi és győri kereskedelmi és iparkamarai titkárok Bécsben, a közös pénzügyminiszteriumban, egy bosnyák kirándulás tárgyában előzetes tárgyalást folytattak s a tárgyalásnál megállapították a kirándulás részleteit, a külön vonatot, utazási kedvezményt, a meglátogatandó bosnyák városok és intézetek sorozatát stb., de a megállapodás most némileg változik, a mennyiben a kirándulási főhívás szétküldésével megbízott pécsi kamarai titkár azon tapasztalatra jutott, hogy szeptember hava alkalmatlan kirándulásra, mely a jövő husvét hetére halasztható. Szeptemberben azért alkalmatlan a terminus, mert a magyar kamarák titkárai augusztus havában Kassán tartják az országos gyűlésüket, honnét kirándulást tesznek a Tatra-vidékre. A gyűlés és kirándulás időt vesz igénybe, annyira, hogy néhány héttel később maguk a kamarák nem vehetnének a megkívánt módon részt a nagyfontosságú bosnyák és hercegovinai kiránduláson, annál inkább, mert október közepén már ismét a szegedi

orsz. kereskedelmi kongresszus veszi igénybe a kamarai tagok érdeklődését. Közvetlen a téli idény után, husvétkor legszebb a természeti szépségekben szerfölött gazdag Bosznia és Hercegovina és a részvétel a kor sokkal jelentékenyebb lesz. Már eddig is nagy érdeklődés nyilvánult ezen kirándulás iránt, sokan intéztek már kérdést a kereskedelmi és iparkamarákhoz az ország különböző részeiből és így előrelátható, hogy valóságos ünneppé fogja magát kinőni a magyarok tömeges kirándulása Boszniába, melyből a kormány is ki fogja venni a részét, gondoskodva arról, hogy a kirándulók mindent meglássanak, a mi látnivalót Bosznia és Hercegovina nyújtanak.

— **Bimbóhullás.** Vettük és részvéttel közöljük a következő gyászjelentést: Várnay István és neje, szül. Várnay Mária, mint szülők, ugy a maguk, mint gyermekük Várnay Zoltán és a számos rokonság nevében is fájdalmas szívvel tudatják szeretett gyermekük, testvér és rokon *Várnay* Ernő Dezső f. évi augusztus 7-én, d. e. 11 órakor, rövid szenvedés után történt elhunytát. A boldogult hült tetemei augusztus 9-én d. u. 4 órakor fognak *Szalonnán*, a ref. egyház szertartása szerint, a családi sírkertben örök nyugalomra tételni. Miskolcz, 1898. augusztus hó. Áldás poraira.

— **Belefultak a Sajóba.** A Sajó minden évben megköveteli a maga áldozatait. Rövid idő alatt már ismét kettővel szaporodott azok száma, kik a Sajó hullámaiban lelték halálukat. Az egyik *Tóth* Ferencz csizmadiaségéd, ki vasárnap ment őt társával fürödni s nem is tért többé vissza. Az örvény fürdés közben magával ragadta és a hullámokba temette. Holttestét hétfőn fogták ki. — A másik áldozat *Cserna* János, honvéd szakaszvezető, ki ma egy hete, a gyakorlat befejeztével, többet magával ment a Sajóba fürödni s fürdés közben nyomtalanul eltűnt. *Cserna* holttestét szombaton fogták ki Felső Zsolcza alatt s beszállították a miskolczi kórházba.

— **A „borsodmegyei közsegi és körjegyzők egylete”** f. évi augusztus hó 21-ik napján délelőtt 11 órakor Miskolczon, a megyeház nagytermében rendkívüli közgyűlést és ezt megelőzőleg ugyanazon nap délelőtti 9 órakor a „Korona” szálló 6-ik számú szobájában választmányi ülést tart.

— **A tisztviselő-multság** iránt, mely szombaton lesz a népkertben, mind nagyobb érdeklődés mutatkozik s az előjelekből ítélve, rendkívül fényesnek ígérkezik. Jegyek a multságára előre válthatók: *Ferenczi* B. könyvkereskedésében, *Grünwald* Ede, *Homer* József, *Koós* Soma, *Löwy* J. fia, *Megay* Róbert, *Pfliegler* Bertalan, *Pfliegler* J. Ferencz, *Putnoki* Antal, *Rabel* Albert, *Sachs* Endre és *Weidlich* Pál üzleteiben. Személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt 50 kr.

— **A miskolczi borbély-fodrászok és fodrász-íjak** táncmultságára iránt, mely vasárnap, augusztus 14-én lesz a népkertben, városszerte élénk érdeklődés nyilvánul s az előjelekből ítélve, a multság sikerültnek ígérkezik. A derék rendezőség mindent elkövet a siker érdekében; lesz confetti dobálás, serpentin stb. Szóval, ha az idő kedvez, bőven kiveheti mindenki a részét a szép és kellemes multságból.

— **A harangodvidéki ifjuság** f. hó 21-én a gesztelyi ev. ref. egyház iskolakertjében az orgona-alap javára jótékonycélú zártkörű batyus nyári táncmultságot rendez. Kezdeté d. u. 4 órakor. Belépti díj személyenként 1 frt. Családjegy 2 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Rossz idő esetén a multság az iskola-teremben lesz megtartva. A hernád-németi állomáson a Miskolczról fél három és fél négy órakor érkező vonatokhoz díjtalan kocsikról a rendezőség gondoskodik.

— **Nagy tűz.** Vasárnap éjjel *Felső-Zsolczá*n nagy tűzvész pusztított, mely alkalommal több ház, számos melléképület és csűr lett a lángok martalékává. A tűzhöz a miskolczi

önkéntes tűzország is kivonult és reggelig nyújtott segédkezést.

— **Kettős öngyilkosság.** Két fiatal leány tragikus sorsáról kaptunk hírt Rimaszombatból. Grün Albin s Zelczán Lujza kasszirnök — kik még néhány héttel előbb Miskolczon voltak alkalmazásban — foszphoroldattal mérgezték magukat. A gyorsan előhívott orvosi segély már nem menthette meg őket, mert Zelczán Lujza akkorra meghalt s Grün Albin életben maradásához nincs semmi remény. Öngyilkosságuk okául szerelmi bánatot emlegetnek.

— **Nem létezik cselédhiány: vagy a cigány és a generalmarsch.** Bizonyára csóvalgátni fogja a fejét a t. olvasó, nem tudva hirtelen megmagyarázni, mikép kerülhet össze fenti több rendbeli extravagans czim; pedig igen egyszerű dolog. Vasárnap délelőtt történt, — mikor tehát a katonaság isteni tiszteleten van s így szó sem lehetne talán generalmarschról — hogy a szerkesztőségünk tőszomszédságában levő hangszerkereskedés előtt a fehércselédek egész tábora állotta útját az arra sétálóknak, figyelmesen halgatva az üzletben előadott generalmarschot; szentül meg voltak győződve a jámborok, hogy egy egész katona-zenekar van elbujtatva az üzletben (mivelhogy valami önműködő instrumentum hatalmas akkordjai is hangzának), azonban a legkutatóbb figyelem mellett sem lehetett többet látni egy szál embernél — az is cigány volt, — mire aztán, természetesen — nagykesőn, csalatkozva reményükben, a katonákat sejtő tömeg szerteszéjjel ment. Miután pedig folyton hallható a panasz, hogy kevés a cseléd és különösen most aratás idején napról-napra fogy a számuk, felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy cselédszükségletét vasárnaponként — mikor egy szál cigány fujja a generalmarschot — Osztrovszky-féle hangszerkereskedés előtt lássa el, a honnan bizonyára — a mellett, hogy a zenében is gyönyörködhetik — nem fog hazamenni senki egy telivér boldvai, vagy kövesdi parasztleány nélkül.

— **Felhívás a Borsodi Bükk-Egylet tagjaihoz.** A Magyar-Turista-Egyesület folyó augusztus 20-án tartja évi rendes közgyűlését Trencsénben és ezzel kapcsolatban augusztus 19—22 napjain kiválóan érdekes kirándulást rendez Illavára, Trencsén-Teplícze, Hircsó várhoz, a szulyói völgybe, a Zsibrit hágón át a buzogány alaku Bordogány szikla érintésével Rajecz fürdőre, a páratlan szépségű Manin hasadékhöz. A központ értesítése szerint vasúti kedvezményről, elszállásolásról, kocsikról stb. gondoskodva lesz. Az összes költség 20—26 frt. Kérem egyeletünk tisztelt tagjait, a kik ezen kiránduláson és közgyűlésen úgy is mint a B. B. E. képviselői megjelenni kívánnak, sziveskedjenek ezen szándékukat folyó augusztus 12-én délig akár velem, akár Kühne Adolf titkár, vagy Weidlich Pál pénztárnok ural közölni. Miskolcz, 1898. augusztus 6-án. *Petró József*, ü. v. alelnök.

— **Az élelmes borbély.** *Páska* Szilárd a neve s abban különbözik a más vászonban, cognacban stb. utazó társaitól, hogy ő csak igéretekből, még hozzá házassági igéretekből utazik. A hány leányt lát, annyit szeret s ugyanannyinak házasságot — *igér.* *Balog* Szilárd név alatt legutóbb Miskolczon is jart ez az ur és egy leánytól 220 frtot, egy butorkereskedőtől pedig 500 frt értékű árut csalt ki. Midőn e miatt feljelentették a kapitányságnál, három nő is megjelent, a kik szomoruan panaszták el, hogy *Páska* ur mindannyiuknak házasságot ígért s midőn már kicsalta minden pénzüket, hát szépségesen odébb állott. *Páska*, alias *Balog* ur, érezvén a sáfrányillatot, jónak látta megszökni. Most a rendőrség erősen körözteti a különben foglalkozására nézve *borbély* don Juant.

— **Katonai verseny díjlövészet.** A katonai lövöldében szombaton nagyszabású katonai verseny-díjlövészet folyt le, melyhez a számos és értékes díjtárgyakat *Fabiny* Lajos

altábornagy ajándékozta. Délelőtt a legénység versenye volt, midőn minden század hat legjobb lövője állt ki a porondra, majd a győztesek ismét egymás között. A legénység közt legjobb lövőnek *Pintyi* közlegény mutatkozott, ki az első díjat kapta s hozzá még rögtön „gefreiter“-nek lett előléptetve. Délután a tisztikar kelt nemes versenyre, mely alkalommal *Palm* főhadnagy lett az első győztes. Rajta kívül még többen nyertek kitüntető díszjelvényeket. A díjlövészet este kedélyes társas-vacsora követte.

— **Miért van most olyan meleg?** Utóntfélen csak ezt a kérdést hallhatja az ember a mostani kánikulai napokban, természetesen a nélkül, hogy az illető arra meg is várná a feleletet, vagy hogy arra bárki is megakarná adni a választ. Nem így azonban a következőkben: Egy fiatal asszonyka alig 2 éves kis fiacskájával éppen Megay czukrászdájában ül és a legjavában fagyaltotznak, a midőn azzal lép be egy fiatal ember, homlokáról a verejtéket törölve: „Mondja csak kicsikém, miért van most olyan meleg?” Mire a fiatal asszonykának kis fiacskája, azt híven, hogy neki szól a „kicsike” titulus, feleli: „Báczika téjem, azért van moszt ojan mejed, hod a fadjajt hided leden. Ud-e mamuszka?” Hangos nevetés jutalmazta a kicsike naiv, de a mellett talán természetesnek is látszó felvilágosító válaszát.

— **A csendőrség köréből.** A honvédelmi miniszter a következő altisztek és csendőröknek, kik magukat a legutóbbi tizenkét hónap alatt a közbiztonsági szolgálatban kiválóan kitüntették, a következő jutalomdíjakat adományozta a miskolczi kerületnél: *Hudák* János, *Furim* János őrmestereknek 20—20 frt, *Ancsó* György, *Földvári* Keresztély őrmestereknek. *Györgyei* Péter őrsvezetőnek, *Názát* Károly csendőrnek 15—15 frtot, *Szigeti* József, *Ószi* Rezső őrmestereknek és *Réthy* *Rákóczi* Gábor csendőrnek 10—10 frtot, *Kovács* Fülöp, *Balogh* József, *Garamszögi* László őrmestereknek, *Ujhelyi* Lajos, *Spicsuk* Ádám csendőröknek 15—15 forintot.

— **Urhatnamság.** Csöndes rezignációval olvasgatják az újságot mind a ketten az Avason, egy fa hűs árnya alatt: a férj, meg a feleség. Szegény bürokrata az ember, nem mehet elegáns, de még nagyon szerény fürdőbe sem nyaralni. Kirándulnak hát minden vasárnap a zöldbe s élvezik a friss, tiszta (?) levegőt, a mig csak le nem száll az alkony a bokros vidékre. . . Vidám úri társaság halad el mellettük; az asszony irigykedve nézi a hölgyek legújabb divatu selyemruháit (hogyne, mikor neki még egy mosóbluzra is alig telik), aztán hirtelen feláll és haragosan, hogy a társaság minden tagja hallja, odakiált ahhoz a tisztos kinézésű öregasszonyhoz, a ki egy csepp babát vezet a piczi kacsójánál fogva.

— *Dada!* Hozza vissza a babát!

Az öreg asszony visszahozza a kis gyermeket s keserű szemrehányással mondja az asszonynak:

— Hát *dada* vagyok én?!

A fiatal asszony körülnéz, hogy vajjon nem hallja-e valaki abból az úri társaságból, aztán majdnem sirva szól:

— Bocsásson meg — *édesanyám!*

Az ember, a szegény bürokrata, fel sem néz az újságból, csak olvas tovább csöndes rezignációval. . .

— **Szülők figyelmébe.** A jövő 1898/99. évi tanévre helybeli hivatalnoki család egy 10-14 éves izr. fiugyermeket teljes ellátásra előnyös feltételek mellett elfogad. Bővebbet e lap kiadóhivatala.

— **International Cyclists' association** igen megleghangu meghívóval hívja meg városunk kerékpárosait, valamint a sporttársakat, a Bécsben szeptember hó 7—12-ig megtartandó *világ bajnoki* versenyekre, azonban nem annyira tapintatlanságot — mint figyelmetlenséget árul el meghívójával, a mennyiben azok német, francia, olasz és angol nyelven van-

nak szerkesztve. Azt hisszük, hogy a Magyar kerékpárosok megérdemelné a t. *Association*-tól, hogy a nekik szánt meghívókat, ha a magyar sportkollegák részvételére számítanak magyar nyelven nyomattassa, mert nem hisszük, hogy magyar biciklis, fenti 4 nyelv közül bármelyikre is reflectáljon. Mindenesetre megnyilatkozik e meghívóval vendégszerető hajlamuk, a mennyiben nem feledkeztek meg a „Borschod Miskolcsi” biciklistákról és a ki azt igénybe óhajtja venni, jelenkezhet a fenti szövetség „fest-Ausschuss” anal Bécsben, I. Kärntnerstrasse 32/a Mezzaum.

— **Pályázati hirdetmény.** Miskolcz városánál lemondás folytán egyik városi orvosi állás megüresedett, a mely állás törvényszabta választás útján a folyó hó 30-án délután 3 órakor megtartandó városi képviselőtestületi közgyűlésben fog betöltetni. A szóban lévő orvosi állás 800 frt évi javadalmazással van egybekötve. Felhívom mindazokat, a kik a jelzett állást elnyerni óhajtják, hogy e végből kellően felszerelt kérvényeiket folyó hó 28 ik napjáig Miskolcz város tanácsához nyujtsák be. Miskolcz, 1898. augusztus hó 6-án. Alispán helyett *Molnár* Betalan, főjegyző.

— **A ripacs pumpolási körútja.** Minden jónak van sópreje. Ez az örök igazság a magyar kultúra apostolaira, a derék színész-hadra is áll: bizony annyi tiszta buza között akad konkoly. Valami *Kaczér* Ödön nevű faluzó, ripacs-színész, kompromittálja most az ország nagy darab földjén a becsületes, érdemes kollegáit. Ez a jeles gentleman sorra járja a kisebb városokat s bekopogtat a notabilitásokhoz. Roppant gavaléros allűrjei vannak s szörnyű grandezával adja az urat. — *Kaczér* Ödön színészdirektor vagyok. Bocsánat, negyven tagu társulatommal akarok idejönni, de — nem is tudom hogyan lehet — pénzzavarba jutottam hirtelenül. Mindezt persze mosolyogva mondja és hozzát teszi úgy odavetőleg: — Ha sziveskednék egy hétre száz forinttal — de becsületszóra — kíségeteni. Akad természetesen itt-ott gyanutlan „gyökér”, a ki mit sem sejtven, fölül és fizet a „direktor urnak”, a ki talán még nem is látott soha negyventagu társulatot. És hát az a bizonyos korszó addig jár a kutra, mignem meg-sokalták a sok turpisságot s *Kaczért*, az Ödönt, feljelentették. Most maga a belügy-miniszter figyelmezteti a hatóságokat a pump-operateur nagybecsü személyére.

— **Sertésvész.** Mezőkövesden a sertésvész miatt a főszolgabírótság elrendelte a zárlatot s a legmesszebb menő óvintézkedést tette meg. Az előljárásság és a városi állatorvos mindent elkövetnek a vész megszüntetésére.

— **Miskolczi I. országos sörárpavásár.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központja a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület, a Miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete 1898. augusztus 25-én Miskolczon, a vármegyeháza nagytermében *országos sörárpavásárt* rendez. A vásár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig tart. A vásáron a közvetlen vétel és eladás szabad. Bizományban a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” is közvetíti az eladásokat. Minden eladást a rendező-bizottság ellenőriz. Az eladások a vásárhelyiségben kiállított minták és bejelentési iven alapján történnek. A vásáron résztvenni óhajtó eladó, árpájából a „Borsodmegyei Gazdasági Egyesület” titkári hivatalának faj- és minőségenként 5 kgr. mintát s a mennyiben az árpa eladásával a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét óhajtja megbízni, egyidejűleg ugyanazon mintából 4 kgrmot a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének” (Budapest, Alkotmány-utca 31.) is beküldeni tartozik. A minták legkésőbb augusztus hó

Vizvezetékek, kutak,
closetek,
fürdőberendezések

eszközletét szavatosság mellett elvállalja

HERCZ JENŐ

gépgyára

Miskolczon.

Eladó ház.

Az Alsószirma-u. 8. és 9.
szám alatti **ház**

szabatkézből eladó.

Értekezhetni Nyékládházán,

Szolomka Nándorné

tulajdonosnőnél.

A t. hölgyközönség figyelmébe!

A párisi gyors szabászat

pár órai gyakorlat után biztosan el-
sajátítható.

Az oktatási díj 4 frt.
Tessék próbát tenni!

A női ruhavarrás alapos elsajátítása cél-
jából a rendes tanfolyamra leánykák föl-
vétetnek.

Női ruhákat francia divat-lapok mintái
után a legdiszesebb kiállításban 5—6 frtért
készítik.

Kész ruhák megrendelésre, finom kelméből
a legelegánsabb kiállításban **csak 20 frt.**

Becses pártfogásukat kérve, vagyok

mély tisztelettel

Kmetty Julia, női ruhakészítő

Nagy-Hunyad-utca 27., 4. ajtó.

Névjegyek, eljegyzési, esketési
és bál meghívók
a legjutányosabb áron készül:
Wagner és Szelényi
könyvnyomdájában, Miskolczon.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy
Széchenyi-utca 32-ik szám alatt folyó évi augusztus hó 10-én

borbély- és fodrásztermet

nyitok, melynek vezetésére **Szendy Kálmán** urat sikerült megnyernem,
ki a helybeli piacon már évek óta jó sikerrel működik.

A n. é. közönséget pontos és előzékeny kiszolgálásról előre is biztosítva,
becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

BARNA SÁMUEL,

borbély- és fodrászüzlet tulajdonos.

UTÓLÉRHETETLEN!

„STEFÁNIA”

UTÓLÉRHETETLEN!

Legujabb ingarendű vetőgép, mindenféle **merítőkerék** vagy **kanál**
nélkül, mindennemű **mag vethető** annélkül, hogy a gépen bármiféle válto-
zás eszközlése szükséges volna, úgy hegyes, mint sik talajon kitűnően
megfelel. Ajánlom továbbá általánosan elismert **HUNGARIA** és **PATRIA**
merítő kerek-vetőgépeimet, ekéket, boronát és minden bármely más
néven nevezendő **saját gyártmányu gazdasági gépeimet**. Számos elismerő
levél nálam eredetiben megtekinthető.

Részletes árjegyzékkel és ár-ajánlatokkal készséggel szolgálok bérmentve.

REISSENZAHN A. gazdasági gépgyár, vas- és fémöntöde

Budapest, VI., Eötvös-utca 38. sz.

Cserépkályha raktár.

UJDONSÁGOK!

A „Labbé“ tűzoltó-gránát használatánál nincs többé tűzvész.

A »Labbé« **tűzoltó-gránát** L'Incombustibile párisi cég törv.
védett gyártmánya és a **legtökéletesebb** tűzoltó-szer; továbbá a „**Patent**
express“ tűzi és kertifecskeendő, mely fák permetezéséhez is igen alkalmas,
bármely edénybe alkalmazható.

Igen **célszerű amerikai kitűnő vasalók. Egy nyélhez három vas és vasalótartó.**

Ezen alkalommal van szerencsém a n. é. építkező és háztulajdonos
urakat felkérni, hogy a kitűnő minőségű **Eperjesi Népbank cse-**
répkályháiból b. megrendeléseiket még e hóban, de legkésőbb a
jövő hónapban eszközölni méltóztassanak, mert szeptember és októberben,
a túlhalmozott rendelések miatt, nem volnék képes azokat oly gyorsan és
pontosan teljesíteni. — **Javításokat és átrakásokat csakis augusztus hó**
végéig vállalhatok el.

A **vadászati évad** beálltával ajánlom dúsan felszerelt **vadászfégyver-**
lőszer- és töltényraktáramat, nemkülönben **konyha- és háztartási cikkeimet**,
friedlandi szabályozható és más kőszén- vagy fafűtésre alkalmas vas-
kályháimat igen nagy választékban.

Halászat kedvelők részére különféle **horgászbotokat, horgokat, hálókát**, stb.
Lótakaró-háló, valamint kovácsolt vasból kerti butorok, szekek, lóczák
és **asztalok** nagy választékban vannak raktáromban.

Tisztelettel:

MERKL GYULA,

vas-, szerszám- és fégyverkereskedése Miskolczon.

Cserépkályha raktár.

Vadász-fegyverek.

Fegyver- és revolver-töltények.